

SUROWCE WŁÓKIENNICZE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-87
	Włókno lniane i konopne długie Badania odbiorcze	7520-06
		Zamiast ¹⁾
		Grupa katalogowa 1109

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są badania odbiorcze włókna lnianego i konopnego długiego, produkcji roszarnicznej i wiejskiej, dotyczące podstawowych cech jakościowych, określonych w obowiązujących normach przedmiotowych na te surowce.

1.2. Określenia

1.2.1. badania odbiorcze — zespół czynności i metod postępowania przy przyjmowaniu włókna występującego w obrocie krajowym.

1.2.2. partia włókna — określona ilość włókna tego samego rodzaju i gatunku w postaci bel lub wiązek, przeznaczonego do jednorazowego odbioru i ujęta w jednym dokumencie dostawy.

1.2.3. opakowanie jednostkowe — pojedyncza bela lub wiązka włókna.

1.2.4. próbka — część partii włókna pobrana z opakowań jednostkowych do przeprowadzenia badań.

1.2.5. dokumentacja partii — dowód będący podstawą rozliczenia danej partii włókna, zawierający co najmniej specyfikację, a na życzenie odbiorcy również wymagania zdawczo-odbiorcze.

1.2.6. Pozostałe określenia — wg PN-80/P-01703.

2. WARUNKI ODBIORU

2.1. Miejsce badań. Pomieszczenie przeznaczone do badań organoleptycznych powinno się znajdować w miejscu umożliwiającym swobodne wykonywanie czynności kontrolnych, dobrze oświetlone światłem dziennym i osłonięte od bezpośredniego nasłonecznienia słonecznego.

¹⁾ BN-70/7511-12 p. 4, BN-76/7522-03 p. 5, BN-76/7522-05 p. 5, BN-76/7522-06 p. 5.

W przypadku konieczności korzystania z oświetlenia sztucznego, należy stosować wymagania wg PN-84/E-02033. Pomieszczenia powinny być w miarę możliwości zaopatrzone w instalację odkurzającą.

2.2. Wyposażenie miejsca badań. Miejsca badań powinny być wyposażone w urządzenia, przyrządy i pomoce, potrzebne do wyznaczania wskaźników jakościowych, ujętych w obowiązujących normach przedmiotowych i czynnościowych dotyczących włókna lnianego i konopnego długiego.

3. BADANIA ODBIORCZE

3.1. Rodzaje badań. Przy odbiorze partii należy stosować następujące rodzaje badań:

a) oględziny zewnętrzne polegające na sprawdzeniu zgodności partii z danymi na specyfikacji oraz oznakowania i opakowania z obowiązującymi dla danego rodzaju włókna normami i przepisami,

b) badania organoleptyczne polegające na sprawdzeniu zgodności partii z wymaganiami organoleptycznymi zawartymi w odpowiednich normach przedmiotowych; badania należy przeprowadzić zgodnie z PN-84/P-04961, na wylosowanych opakowaniach jednostkowych wg 3.2,

c) badania laboratoryjne i technologiczne wykonywane w przypadkach spornych i arbitrażowych, polegające na sprawdzeniu zgodności organoleptycznego zakwalifikowania partii włókna do odpowiedniego gatunku, wg wymagań zawartych w normach przedmiotowych. Stosowanie tych metod powinno mieć miejsce w sytuacjach ekonomicznie uzasadnionych.

Badania należy przeprowadzać na próbkach wg 3.3, zgodnie z: PN-71/P-04601, PN-86/P-04676, BN-87/7501-18, BN-70/7511-13, BN-73/7519-01, BN-87/7519-02.

Zgłoszona przez Instytut Krajowych Włókien Naturalnych
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Włókiennictwa dnia 10 marca 1987 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1988 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 6/1987, poz. 16)

3.2. Pobieranie próbek. W zależności od wielkości partii do badań należy pobrać, sposobem losowym na ślepo wg PN-83/N-03010, liczbę opakowań jednostkowych zgodnie z PN-73/N-03009, przy współczynniku precyzji badania $a = 0,250$ wg tablicy.

Liczba opakowań jednostkowych w partii	Liczba opakowań jednostkowych do pobierania próbek
do 3	wszystkie
4 ÷ 5	3
6 ÷ 10	5
11 ÷ 15	6
16 ÷ 25	9
26 ÷ 63	12
64 ÷ 160	14
161 ÷ 250	15
powyżej 250	16

3.3. Podział próbek. W zależności od rodzaju badań rozróżnia się następujące próbki:

- do badań organoleptycznych,
- do badań laboratoryjnych,
- do badań technologicznych.

Próbki do badań organoleptycznych. W przypadku włókna lnianego badaniom organoleptycznym podlega całość włókna znajdująca się w wylosowanych opakowaniach jednostkowych.

W przypadku włókna konopnego badaniom organoleptycznym podlega co najmniej 10% garści znajdujących się w wylosowanych opakowaniach jednostkowych.

Próbki do badań laboratoryjnych. Do badań laboratoryjnych (wskazanych w zależności od rodzaju włókna w odpowiednich normach przedmiotowych) należy z każdego z wylosowanych opakowań jednostkowych pobrać proporcjonalnie z warstw wewnętrznych taką jednakową liczbę garści aby masa próbki wynosiła:

— do wyznaczania wilgotności — ilość uzyskaną w następujący sposób: z każdego wylosowanego opakowania jednostkowego pobrać z warstw wewnętrznych po jednej garści włókna; z pobranych garści pobrać próbkę o masie około 600 g, którą po podzieleniu na trzy równe części należy zabezpieczyć w szczelnych pojemnikach;

— do wyznaczania wytrzymałości na rozciąganie (średniej siły zerwania) — 3 kg;

— do wyznaczania długości garści — 2 do 3 kg;

— do wyznaczania wydajności włókna czesanego ręcznie — 2 do 3 kg;

— do wyznaczania zawartości paździerzy — 2 próbki po 1 kg, przy czym każdą próbkę należy umieścić w oddzielnym opakowaniu;

— do wyznaczania zawartości łąp — 2 do 3 kg.

Próbki do badań technologicznych. Do badań technologicznych należy z każdego z wylosowanych opakowań jednostkowych pobrać proporcjonalnie z warstw wewnętrznych taką liczbę garści włókna, aby masa próbki wynosiła:

— do wyznaczania wydajności i średniego numeru włókna czesanego — nie mniej niż 50 kg,

— do wyznaczania prędkości — nie mniej niż 50 kg.

3.4. Zabezpieczenie i oznakowanie próbek. Próbkę do wyznaczania wilgotności należy zabezpieczyć zgodnie z 3.3, próbki do wyznaczania pozostałych wskaźników należy zabezpieczyć przed zniszczeniem lub uszkodzeniem oraz zaopatrzyć w etykietkę.

3.5. Protokół pobrania próbki — wg załącznika 1.

4. OCENA BADAŃ

4.1. Partia zgodna z wymaganiami normy. Partię przedstawioną do odbioru należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie rodzaje badań przeprowadzone wg 3.1 dadzą wyniki zgodne z wymaganiami: w przypadku badania włókna lnianego wg BN-87/7522-01, a w przypadku włókna konopnego wg BN-70/7511-12, BN-76/7522-03, BN-76/7522-05 oraz BN-76/7522-06.

4.2. Partia niezgodna z wymaganiami normy. Partię przedstawioną do odbioru należy uznać za niezgodną z wymaganiami normy, jeżeli chociaż jedno z badań przeprowadzonych wg 3.1 da wynik niezgodny z wymaganiami norm przedmiotowych wymienionych w 4.1.

4.3. Orzeczenie o przeprowadzeniu badań odbiorczych — wg załączników 2 ÷ 4.

K O N I E C

.....
(nazwa zakładu)

.....
(miejscowość, data)

PROTOKÓŁ
pobrania próbki włókna

w dniu 19.... r. w miejscowości
przy wielkości wg zlecenia
..... z dnia
Komisja w podanym niżej składzie stwierdza, że pobranie próbki ogólnej z dostarczonego włókna
..... przez
(oznaczenie wg KTM) (dostawca)
nastąpiło zgodnie z BN-87/7520-06

Opis próbki włókna

a) masa próbki w kg
b) opis opakowania próbki
c) oznaczenie próbki
Komisja postanowiła zlecić wykonanie kontroli pobrania próbki ogólnej
.....
(nazwa instytucji)

Skład Komisji	Imię i Nazwisko	Podpis
Przedstawiciel odbiorcy
Przedstawiciel dostawcy
Członkowie Komisji

.....
(nazwa zakładu)

.....
(miejscowość, data)

ORZECZENIE

o przeprowadzeniu badań odbiorczych partii włókna lnianego długiego

Opis próbki

Próbkę o masie pobrano w
(miejscowość)

w dniu z partii o wielkości
dostarczonej przez
(dostawca)

Oznaczenie włókna

Wyniki organoleptyczne sprawdzania jakości partii włókna

1. wilgotność	10. Wygląd zewnętrzny garści
2. podzielność (dla włókna trzepanego)	11. zapach
3. cienkość (dla włókna czesanego)	12. niedotrzep (dla włókna trzepanego)
4. delikatność	13. niedoczes (dla włókna czesanego)
5. maślistość	14. przysucha
6. ciężkość	15. plamistość
7. wytrzymałość na rozciąganie	16. szypułki (dla włókna trzepanego)
8. kolor	17. supełki (dla włókna czesanego)
9. jednolitość pod względem koloru	

Wyniki laboratoryjnego i technologicznego sprawdzania jakości partii włókna lnianego

1. wilgotność
2. wytrzymałość na rozciąganie (średnia siła zerwania)
3. średni numer włókna czesanego
4. wydajność włókna czesanego
5. straty ogólne w czesaniu
6. przedność

Zakwalifikowanie do gatunku

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do zakwalifikowania włókna do gatunku
(słownie)

.....
(nazwa instytucji orzekającej)

.....
(podpis)

ZAŁĄCZNIK 3

.....
(nazwa zakładu).....
(miejsowość, data)**ORZECZENIE**o przeprowadzeniu badań odbiorczych partii włókna konopnego długiego trzepanego
i czesanego biologicznego**Opis próbki**Próbkę włókna o masie pobrano w
(miejsowość)w dniu z partii o wielkości
dostarczonej przez
(dostawca)

Oznaczenie włókna

Wyniki organoleptycznego sprawdzania jakości partii włókna

1. wilgotność	10. jednolitość
2. podzielność (dla włókna trzepanego)	11. wygląd zewnętrzny garści
3. cienkość (dla włókna czesanego)	12. zapach
4. delikatność	13. niedotrzep (dla włókna trzepanego)
5. maślistość	14. niedoczes (dla włókna czesanego)
6. giętkość (dla włókna trzepanego)	15. przysucha
7. ciężkość	16. słomiastość (dla włókna trzepanego)
8. wytrzymałość na rozciąganie	17. plamistość
9. kolor	18. łapy

**Wyniki laboratoryjnego i technologicznego sprawdzania
jakości partii włókna**

1. wilgotność
2. średni numer włókna czesanego
3. wydajność włókna czesanego
4. straty ogólne
5. wytrzymałość na rozciąganie (średnia siła zerwania)
6. przedność

Zakwalifikowanie do gatunku

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do zakwalifikowania włókna do gatunku

.....
(nazwa instytucji orzekającej).....
(podpis)

.....
(nazwa zakładu)

.....
(miejscowość, data)

ORZECZENIE

o przeprowadzeniu badań odbiorczych partii włókna konopnego długiego, przeznaczonego na wyroby powroźnicze

Opis próbki

Próbkę włókna o masie pobrano w
(miejscowość)

w dniu z partii o wielkości
dostarczonej przez
(dostawca)

Oznaczenie włókna

Wyniki organoleptyczne sprawdzania jakości partii włókna

1. wilgotność	5. szorstkość
2. długość garści	6. tasiemkowatość
3. wytrzymałość na rozciąganie	7. łapy
4. wygląd zewnętrzny garści	8. zanieczyszczenia

Wyniki laboratoryjnego sprawdzania jakości partii włókna

1. wilgotność
2. umowna liczba jednostek jakości
3. przedziały umownych liczb jednostek jakości
4. średnia długość garści
5. wydajność włókna czesanego ręcznie
6. zawartość paździerzy
7. wytrzymałość na rozciąganie (średnia siła zerwania)
8. zawartość łap

Zakwalifikowanie do gatunku

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do zakwalifikowania włókna do gatunku

.....
(nazwa instytucji orzekającej)

.....
(podpis)

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Krajowych Włókien Naturalnych, Poznań.

2. Normy związane

PN-84/E-02033 Oświetlenie wnętrza światłem elektrycznym

PN-73/N-03009 Statystyczna kontrola jakości. Metoda wyznaczania liczby próbek jednostkowych i pierwotnych

PN-83/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbki

PN-80/P-01703 Surowce włókiennicze. Pojęcia, symbole i określenia

PN-71/P-04601 Metody badań surowców, półwyrobów i wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie wilgotności

PN-86/P-04676 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane i konopne. Wyznaczanie wskaźników przy rozciąganiu statycznym

PN-84/P-04961 Metody badań surowców włókienniczych. Słoma i włókno lnu oraz konopi. Badania organoleptyczne

BN-87/7501-18 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane i konopne. Wyznaczanie wydajności i średniego numeru włókna czesanego

BN-70/7511-12 Włókno konopne długie trzepane zieleńcowe stosowane na wyroby powroźnicze

BN-70/7511-13 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno konopne długie trzepane stosowane na wyroby powroźnicze. Kontrola laboratoryjna

BN-73/7519-01 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno konopne czesane biologiczne. Wyznaczanie prędkości

BN-87/7519-02 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane czesane biologiczne. Wyznaczanie prędkości

BN-87/7522-01 Włókno lniane długie trzepane i czesane biologiczne

BN-76/7522-03 Włókno konopne długie trzepane i czesane biologiczne

BN-76/7522-05 Włókno konopne długie. Parowane

BN-76/7522-06 Włókno konopne długie trzepane biologiczne na wyroby powroźnicze

3. Autorzy projektu normy — doc. dr Józef Waško, inż. Aleksander Chocianowicz, mgr inż. Waldemar Cierpucha, mgr inż. Maria Mackiewicz-Talarczyk — Instytut Krajowych Włókien Naturalnych, Poznań.